

*Catàleg dels odonats de la Moixina
(Olot, La Garrotxa), 2020*

ICHN Delegació de
Institució Catalana d'Història Natural **la Garrotxa**
Filial de l'Institut d'Estudis Catalans

10-I-2021

OLIVER, X. 2021. Catàleg dels odonats de la Moixina (Olot, La Garrotxa), 2020. *Catàlegs de Patrimoni Natural*. Delegació de la Garrotxa de la Institució Catalana d'Història Natural. Olot.

Autor: XAVIER OLIVER.

© Delegació de la Garrotxa de la Institució Catalana d'Història Natural, filial de l'Institut d'Estudis Catalans. C/ Fontanella, 3 17800 Olot (Girona)

<http://ichngarrotxa.iec.cat>

A/e: garrotxa.ichm@iec.cat

www.facebook.com/ichngarrotxa

Primera edició: gener de 2017

Segona edició: gener 2021

Es permet la descàrrega de l'obra i es pot compartir, sempre que es reconegui l'autoria, però no pot ser modificada de cap manera ni ser utilitzada amb finalitat comercial.

Catàleg dels odonats de la Moixina (Olot, La Garrotxa)

ÍNDEX

Catàleg d'odonats	5
Referències	9

Els paratges de la Moixina ha estat un indret força estudiat en quant a odonats i totes les referències comarcals (Lockwood, 2005; 2007; Lockwood & Oliver, 2007; Oliver, 2012) han aportat citacions d'aquest espai. Aquest catàleg ha estat elaborat a partir de totes les citacions realitzades fins al moment als paratges de la Moixina, comptant les resultants dels transectes mensuals de seguiment que es desenvolupen cada any des del 2005 (Oliver, 2005-2020), que a més han aportat informació sobre l'evolució de les poblacions de les diferents espècies. Les 19.771 citacions obtingudes fins al moment corresponen a 40 espècies d'odonats, número molt alt si considerem que a la comarca només s'han citat 45 espècies (Lockwood & Oliver, 2007; Lockwood, *com. pers.*).

Els tàxons s'han ordenat en grans grups, els subordres:

- Zygoptera
- Anisoptera

Dins d'aquests subordres, per facilitar la consulta i cerca, les famílies i els tàxons s'han ordenat alfabèticament, i de cada tàxon del catàleg es detalla:

1. NOM CIENTÍFIC, en general se segueix Djistra (2006).

2. Els HÀBITATS principals de cada tàxon: a la Moixina: bassa, rec (<1m d'ample), rec ample (>1 m), represa del molí, camp, prat, bosc i general (tots els hàbitats esmentats)

3. FENOLOGIA: conjunt de mesos en números romans, entre parèntesi algun mes extrem amb poques citacions.

4. RARESA:

- Molt freqüent: a l'època favorable per a l'espècie sempre es veu algun exemplar
- Freqüent: a l'època favorable per a l'espècie s'acostuma a veure algun exemplar
- Rara: a l'època favorable per a l'espècie és rar veure algun exemplar
- Molt rara: a l'època favorable per a l'espècie no es veuen exemplars, només hi ha alguna citació puntual al llarg dels anys

5. ABUNDÀNCIA: segons el número d'exemplars observats en un recorregut d'una hora pels diferents ambients de la Moixina en l'època favorable:

- Molt abundant: > 20
- Abundant: entre 5 i 20 exemplars
- Poc abundant: s'observen entre 1 i 5 exemplars
- Molt poc abundant: només puntualment s'observa algun exemplar

6. OBSERVACIONS: aspectes d'interès sobre l'espècie a la Moixina, especialment quan es disposa de poques citacions, o amb els seguiments realitzats es detecten regressions o evolucions destacables.

Ordre Odonata

Subordre Zygoptera

F. Calopterygidae

Calopterys virgo meridionalis

Recs. V-IX. Molt freqüent. Molt abundant.

Calopteryx haemorrhoidalis haemorrhoidalis

Recs. V-X. Molt freqüent. Molt abundant.

Calopteryx xanthostoma

Recs. VI-IX. Molt rara. Molt poc abundant. Regressió poblacional des de l'any 2008, cada vegada més rara i menys abundant.

F. Coenagrionidae

Ceriagrion tenellum

Vegetació de recs. VI-VIII. Rara. Poc abundant.

Coenagrion mercuriale

Recs amb vegetació. V-VIII. Molt freqüent. Abundant. Fluctuacions importants al llarg dels anys, es recupera amb la getió de l'hàbitat des de l'any 2011.

Coenagrion puella

Recs, repressa i bassa, també boscos humits. IV-VIII. Molt freqüent. Molt abundant. Poblacions molt fluctuants al llarg dels anys.

Coenagrion scitulum

Repressa amb vegetació aquàtica. VI-VII. Molt rara. Abundant. Espècie que segurament passa desapercibuda però amb pocs exemplars, i té fluctuacions de població i presència a la Moixina.

Erythromma lindenii

Vegetació de bassa. V-IX. Molt freqüent. Molt abundant.

Erythromma viridulum

Bassa. VIII. Molt rara. Poc abundant. Població petita detectada l'any 2010 i no observada des del 2012.

Enallagma cyathigerum

Bassa. VII-VIII. Molt rara. Poc abundant. Poblacions molt fluctuants al llarg dels anys.

Ischnura elegans

Rec.VII. Molt rara. Molt poc abundant. Una sola cita confirmada del rec del Ravell (11-VI-2014).

Ischnura graellsii

Bassa i recs. V-IX. Freqüent. Molt abundant.

Ischnura pumilio

Bassa. VII. Molt rara. Molt poc abundant. Dues citacions puntuals a la Teuleria i a can Fumarola.

Pyrrhosoma nymphula

Vegetació de basses i recs. (III)IV-VII. Molt freqüent. Molt abundant. Més abundant en zones amb vegetació més densa.

F. Lestidae

Lestes virens virens

Vegetació de basses. VII-VIII. Molt rara. Molt poc abundant. Reducció de la població.

Lestes viridis

Vegetació llenyosa vora basses i recs. VI-X. Molt freqüent. Molt abundant.

Sympecma fusca

Vegetació de basses. V-IX. Molt rara. Molt poc abundant. Díficil de detectar.

F. Platycnemidae

Platycnemis acutipennis

Recs, bassa i boscos humits.V-VIII. Poc freqüent. Molt poc abundant. Sembla en regressió.

Platycnemis latipes

Recs, repressa i bassa, i boscos humits. VI-XI. Molt freqüent. Molt abundant. Fluctuacions importants segons meteorologia.

Subordre Anisoptera

F. Aeshnidae

Aeshna affinis

Bassa. VII. Molt rara. Molt poc abundant.
Una citació a les Basses d'en Broc (5-VII-2012).

Aeshna cyanea

Tots els hàbitats. VII-X(XI). Frequent.
Abundant.

Aeshna mixta

Bassa, represa molí i recs amples. (VIII)
IX-X(XI). Frequent. Molt abundant. Espècie
abundant a partir del setembre constituint
grups densos sobre les làmines d'aigua.

Anax imperator

Bassa i rec ample. V-X(XI). Frequent. Poc
abundant. Població estable a les basses
d'en Broc, amb 2-3 mascles repartint-se
el territori. Els anys 2009-2013 un mascle
marcant territori a la font de la Déu Vella.

Anax parthenope

Bassa, represa molí i recs amples. VII. Molt
rara. Molt poc abundant. Un exemplar mort
a les basses d'en Broc (12-VI-2009).

Boyeria irene

Recs ombrívols. VI-X. Rara. Poc abundant.
Població escassa molt vulnerable a l'afectació
de la zona de reproducció, afectada a la
Moixina amb una recuperació des de l'any
2011.

F. Cordulegastridae

Cordulegaster boltonii boltonii

Recs ombrívols. VI-VIII. Frequent. Poc
abundant. Una població de pocs exem-
plars es reparteixen els recs ombrívols de
la Moixina.

F. Cordulidae

Oxygastra curtisii

Represa amb vegetació aquàtica. VI-VII.
Molt rara. Molt poc abundant. Puntual-
ment s'observen 1 o 2 exemplars.

F. Gomphidae

Gomphus pulchellus

Bassa i prat. VI-VIII. Molt rara. Molt poc
abundant. Dues citacions puntuals al voltant
de la Teuleria, però és una espècie
poc detectable.

Onychogomphus forcipatus unguiculatus

Carretera. VIII. Molt rara. Molt poc abun-
dant. Una citació puntual al voltant de la
Teuleria.

Onychogomphus uncatus

Camp, carretera. VI. Molt rara. Molt poc
abundant. Només tres citacions pun-
tuals.

F. Libellulidae

Crocothemis erythraea

Bassa, represa, rec ample. VII-VIII. Cada
vegada més rara. Poc abundant. La mayo-
ria a les basses d'en Broc i la represa del
molí; algun exemplar puntualment a la
Deu Vella.

Libellula depressa

Bassa, represa molí i recs amples. IV-IX.
Molt frequent. Poc abundant. Població de
3 a 9 mascles a les basses d'en Broc.

Libellula quadrimaculata

Bassa i represa molí. VI. Molt rara. Molt
poc abundant. 2 citacions puntuals.

Orthetrum brunneum

Bassa, recs. VI-VIII. Frequent. Molt poc
abundant.

Orthetrum cancellatum

Represa. VIII. Molt rara. Molt poc abun-
dant. Una sola citació (01/8/2010)

Orthetrum coerulescens

Bassa, recs. VII-VIII. Rara. Molt poc abun-
dant.

Sympetrum fonscolobii

Espais oberts, camps i prats. V-IX. Molt
frequent. Molt abundant.

Sympetrum sanguineum

Recs oberts, especialment amb prats. VI-IX. Molt freqüent. Poc abundant.

Sympetrum striolatum

Recs, repressa i basses, i també espais oberts. VIII-XII. Molt freqüent. Molt abundant. Exemplars hivernants.

Trithemis annulata

Repressa. VIII. Molt rara. Molt poc abundant. Una sola citació (01/8/2010)

Bibliografia

REFERÈNCIES

- Djistra, K.-D. B. 2006.** *Field Guide to the Dragonflies of Britain and Europe*. British Wildlife Publishing.
- Lockwood, M. 2005.** Una primera aproximació a la riquesa específica dels odonats al Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa. *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 73: 71-83.
- Lockwood, M. 2007.** Els odonats al Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa. *Annals de la delegació de la Garrotxa de la Institució Catalana d'Història Natural*, 2: 49-54.*
- Lockwood, M. & Oliver, X. 2007.** Les libèl·lules de la Garrotxa. *Monografies de Patrimoni Natural*, 1. Delegació de la Garrotxa de la Institució Catalana d'Història Natural.*
- Oliver, X. 2005-2019.** Memòries anuals de seguiment d'odonats i flora dels paratges de la Moixina. Delegació de la Garrotxa de la Institució Catalana d'Història Natural. Inèdits
- Oliver, X. 2012.** Primeres dades sobre comunitats d'odonats de la Garrotxa. *Annals de la delegació de la Garrotxa de la Institució Catalana d'Història Natural*, 5: 67-78.*

* consultable en la pàgina web de la delegació de la Garrotxa de la ICHN <http://ichn-garrotxa.espais.iec.cat/>

